

Forslag

til

Lov om ændring af lov om valg til folketinget m. v.

(Valglistes).

Fremsat den 16. december 1977 af *indenrigsministeren*.

§ 1.

I *lov om valg til folketinget*, jfr. lovbe- kendtgørelse nr. 366 af 10. august 1970, som ændret senest ved lov nr. 567 af 16. november 1977, foretages følgende æn- dringer:

1. § 3, *stk. 2*, ophæves.

2. I § 5, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres „fra 1. marts til den sidste dag i februar måned“ til: „fra 1. november til 31. oktober“.

3. I § 5, *stk. 1, 3. pkt.*, ændres „inden 1. marts“ til: „inden 1. november“.

4. I § 6, *1. pkt.*, ændres „i de sidste 14 dage af januar måned“ til: „i de første 14 dage af oktober måned“.

5. § 7 affattes således:

„§ 7. Valglisterne skal fremlægges til al- mindeligt eftersyn på folkeregistret i dettes sædvanlige åbningstid hver hverdag med undtagelse af lørdag i tiden fra den 15. til den 21. oktober. Fremlæggelsens tid og sted skal bekendtgøres med 1 uges varsel i de stedlige dagblade eller lokalaviser.“

6. I § 8 ændres „den 12. februar“ til: „den 23. oktober“.

7. I § 9, *1. pkt.*, ændres „26. februar“ til: „29. oktober“.

8. § 9, *5. og 6. pkt.*, affattes således:

„Viser det sig i løbet af det år, for hvilket Lovforslag. Folketingsåret 1977-78.

Indenrigsmin. 3. a. kt. j. nr. 4000-10, 1977.

valglisterne gælder, at en eller flere personer på grund af fejl ved listernes udarbejdelse, ikke er optaget på disse, kan kommunalbestyrelsens formand foranledige sådanne fejl berigtiget. Kommunalbestyrelsens for- mand kan endvidere på valglisten optage personer, der efter valglistens udarbejdelse har erhvervet dansk indfødsret, eller hvis umyndiggørelse er ophævet efter dette tids- punkt, såfremt de opfylder de øvrige valg- retsbetingelser.“

9. I § 12, *stk. 1*, ændres „1. marts“ til: „1. november“.

10. I § 14 indsættes som 3. pkt.:

„Københavns magistrat udøver de be- føjelser, der i henhold til § 9 er tillagt kom- munalbestyrelsens formand i de øvrige kom- muner.“

11. I § 28, *stk. 2, 3. pkt.*, ændres „1. oktober“ til: „1. juni“ samt „1. marts“ til: „1. november“.

§ 2.

I *lov om kommunale valg*, jfr. lovbe- kendtgørelse nr. 000 af 1. december 1977, ændres i § 14, *stk. 1, 3. pkt.*, „1. oktober“ til: „1. juni“.

§ 3.

Loven træder i kraft den 1. oktober 1978.

§ 4.

De i januar 1978 udarbejdede valglistes, der gælder fra 1. marts 1978, ophører at være gyldige den 1. november 1978.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Under behandlingen af det i folketingsåret 1976-77, 2. samling, fremsatte forslag til lov om ændring af lov om kommunale valg med videre rettede Kommunernes Landsforening henvendelse til folketingets kommunaludvalg, idet landsforeningen under henvisning til, at valgdagen for valg til de kommunale råd ændredes fra første halvdel af marts måned til sidste halvdel af november måned, henledte opmærksomheden på det hensigtsmæssige i at ændre valglisternes gyldighedsperiode fra 1. marts—28. februar til 1. november—31. oktober. Over for kommunaludvalget tilkendegav indenrigsministeren, at han stillede sig velvillig over for en imødekommelse af landsforeningens ønske om en ændring af valglisternes gyldighedsperiode, og han meddelte udvalget, at han i næste samling agtede at fremsætte lovforslag herom.

Indenrigsministeren har endvidere meddelt Kommunernes Landsforening, at det er hans hensigt samtidig med et forslag om ændring af valglisternes gyldighedsperiode at foreslå en ændring med hensyn til valglisternes fremlæggelse og berigtigelse, således at fremlæggelse fremtidig kun skal ske et enkelt sted i kommunen og kun i den sædvanlige åbnings-tid, og således at det bliver muligt at berigtige fejl ved listerne på selve valgdagen.

Nærværende lovforslag tilsigter i overensstemmelse hermed at ændre de pågældende bestemmelser i det fornødne omfang.

Lovforslaget indebærer ikke administrative konsekvenser.

Lovforslaget vil medføre, at kommunerne et enkelt år må udarbejde valglistes såvel i januar som i oktober måned, hvilket vil medføre nogle engangsmerudgifter. Lovforslaget vil modsat medføre, at kommunerne fremover vil opnå en ikke uvæsentlig besparelse som følge af, at valglisterne kun skal fremlægges et enkelt sted i kommunen og som følge af, at valglisterne ikke skal være fremlagt uden for de offentlige kontorers sædvanlige ekspeditionstid og ej heller på lørdage og søndage.

Lovforslaget har været forelagt Kommunernes Landsforening, Københavns magistrat samt Frederiksberg kommunalbestyrelse til udtalelse.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til nr. 1.

Efter de gældende regler kan den vælger, der har bopæl i to eller flere kommuner, forlange sig optaget på valglisten i en anden kommune end den, han har opholdt sig i den 1. januar. Da ingen vælger efter indførelsen af den centrale personregistrering kan være opført i folkeregistret i mere end én kommune, og da kommunens folkeregister lægges til grund for valglisternes udarbejdelse, har bestemmelsen mistet sin betydning og foreslås derfor ophævet.

Til nr. 2 og 3.

Som følge af, at valgdagen for de kommunale valg ved lov nr. 202 af 18. maj 1977 er flyttet fra første halvdel af marts måned til sidste halvdel af november måned, foreslås valglisternes gyldighedsperiode ændret således, at de bliver gældende fra den 1. november til 31. oktober. Derved opnås, at en lang række ændringer i valglisterne før de kommunale valg kan undgås med heraf følgende lettelse for administrationen, ligesom vælgerne i langt højere grad vil være optaget på valglisten i det afstemningsområde, hvori bopælen er beliggende.

Til nr. 4, 6, 7, 9 og 11.

De foreslåede ændringer af de i loven indeholdte datoer er konsekvensændringer som følge af ændringen af valglisternes gyldighedsperiode.

Til nr. 5.

Efter de gældende regler skal valglisterne for hvert afstemningsområde fremlægges til almindeligt eftersyn i dagene fra den 1.-8. februar på et for boerne bekvemt sted i tiden fra kl. 10-20. Indenrigsministeren kan dog, når omstændighederne taler derfor, tillade, at valglisterne kun fremlægges på et eller flere steder, der er fælles for hele kommunen, ligesom ministeren i særlige tilfælde kan tillade nedsettelse af den daglige fremlæggelsestid. Som følge af nedlæggelse af en række kommunale skoler og offentlige kontorer, der tidligere har været anvendt som fremlæggelsessted, har indenrigsministeriet i adskillige tilfælde meddelt tilladelse til fremlæggelse

F. t. l. vedr. valg til folketinget.

af valglisterne på et fælles sted for hele kommunen, som regel på kommunens rådhus eller folkeregister, ligesom man i tilfælde, hvor fremlæggelsesstedet har været mindre hensigtsmæssigt, har tilladt en nedsættelse af den daglige fremlæggelsestid.

Fremlæggelse af valglisterne har hidtil været temmelig bekosteligt for kommunerne, idet det har været nødvendigt at have ekstra personale på efter normal arbejdstid og i den lørdag-søndag, der er tale om, og såfremt der sker en nedsættelse af fremlæggelsestiden, kan der opnås ikke uvæsentlige besparelser for de enkelte kommuner. Da det kun er yderst få vælgere, der benytter sig af adgangen til at efterse, hvorvidt de er optaget på valglisten, foreslås, at fremlæggelse af valglisterne fremtidig kun skal finde sted på kommunens folkeregister i dettes sædvanlige ekspeditionstid, og at fremlæggelsestiden indskrænkes til 5 hverdage.

Der foreslås samtidig en ændring af bekendtgørelsesformen, således at bekendtgørelse om fremlæggelse fremover skal finde sted i de stedlige dagblade eller lokalaviser.

Til nr. 8 og 10.

Efter de gældende regler kan fejl ved udarbejdelse af valglisterne berigtiges i et kommunalbestyrelsesmøde, der afholdes senest 3 dage før valgdagen, og efter dette mødes afholdelse er det ikke muligt at foretage ændringer i valglisterne. Da der imidlertid har vist sig at være behov for en adgang til at be-

rigtige fejl ved valglisterne også på valgdagen, foreslås bestemmelsen ændret således, at kompetencen til at berigtige fejl i valglisterne, tillægges borgmesteren i stedet for den samlede kommunalbestyrelse, hvorved det vil blive muligt at berigtige fejl ved listerne på selve valgdagen.

Af hensyn til den praktiske administration foreslås i Københavns kommune kompetencen til at berigtige fejl m. m. henlagt til magistraten.

Til § 2.

Der henvises til bemærkningerne ad § 1, nr. 4, 6, 7, 9 og 11.

Til § 3.

Uanset at en ændring af valglisternes gyldighedsperiode først vil være påkrævet forud for næste kommunale valg, der skal afholdes i sidste halvdel af november måned 1981, foreslås det, at loven træder i kraft den 1. oktober 1978.

Til § 4.

En ændring af valglisternes gyldighedsperiode vil medføre, at kommunerne i et enkelt år må udarbejde valglisters såvel i januar som i oktober måned, idet gyldigheden af de i januar måned udarbejdede valglisters ikke kan udstrækkes ud over den sidste dag i februar måned det påfølgende år, da valglisten kun omfatter personer, der senest denne dag fylder 20 år.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov.

Gældende lov.

Lov om valg til folketinget, jfr. lovbekendtgørelse nr. 366 af 10. august 1970.

§ 3. — — —

Stk. 2. Den vælger, som har fast bopæl i to eller flere kommuner, skal optages på valglisten i den af kommunerne, i hvilken han personlig opholdt sig den 1. januar i det pågældende år; den pågældende kan dog inden 10. januar skriftligt over for kommunalbestyrelsen i en af de andre kommuner, i hvilke han har fast bopæl, forlange sig optaget på valglisten her; sådan begæring skal være ledsaget af oplysning om, hvor vedkommende personlig opholdt sig den 1. januar. Fremsættes sådan begæring, skal vælgeren optages på valglisten i den pågældende kommune, og herom skal kommunalbestyrelsen tilstille den kommune, i hvilken vælgeren personlig opholdt sig den 1. januar, skriftlig meddelelse; vælgeren må herefter ikke optages på valglisten i denne kommune.

§ 5. Valglisten skal affattes én gang hvert år; de gælder fra 1. marts til den sidste dag i februar måned i det påfølgende år. Til grund for valglisternes affattelse lægges kommunens folkeregister. De personer, der kan ventes i løbet af det år, for hvilket valglisten gælder, at ville opfylde aldersbetingelsen for valgret, og som inden 1. marts opfylder de øvrige betingelser herfor, opføres på en særskilt liste (tillægsliste) med udtrykkelig angivelse af den dag i året, da valgretten indtræder.

§ 6. Valglisternes fornyelse og fuldstændiggørelse skal foretages i de sidste 14 dage af januar måned. De derved opståede tvivl afgøres, efter indhentede oplysninger, af kommunalbestyrelsen.

§ 7. Fra den 1. til den 8. februar, begge dage indbefattede, skal valglisten ligge fremme til almindeligt eftersyn på et for

Lovforslaget.

1. § 3, stk. 2, ophæves.

2. I § 5, stk. 1, 1. pkt., ændres „fra 1. marts til den sidste dag i februar måned“ til: „fra 1. november til 31. oktober“.

3. I § 5, stk. 1, 3. pkt., ændres „inden 1. marts“ til: „inden 1. november“.

4. I § 6, 1. pkt., ændres „i de sidste 14 dage af januar måned“ til: „i de første 14 dage af oktober måned“.

5. § 7 affattes således:

„§ 7. Valglisten skal fremlægges til almindeligt eftersyn på folkeregistret i dettes

Gældende lov.

kommunens beboere bekvemt sted fra kl. 10 til kl. 20. Såfremt kommunen er delt i flere afstemningsområder, skal der i hvert område fremlægges den for området gældende valgliste, og samtidig skal på et for hele kommunen fælles sted de for samtlige områder gældende valglister være fremlagt til eftersyn i afskrifter, hvis rigtighed skal bekræftes af kommunalbestyrelsens formand. Når omstændighederne taler derfor, kan indenrigsministeren dog tillade, at valglisterne kun fremlægges på et eller flere steder, der er fælles for hele kommunen. Ministeren kan endvidere i særlige tilfælde tillade nedsættelse af den daglige fremlæggelsestid efter 1. pkt.

Stk. 2. Fremlæggelsens tid og sted skal bekendtgøres med mindst 1 uges varsel ved opslag på rådhuset eller på et eller flere af kommunalbestyrelsen fastsatte steder. Bekendtgørelse skal endvidere finde sted i de mest læste stedlige dagblade, således at bekendtgørelse sker i mindst ét af hvert af de politiske hovedpartiers dagblade.

§ 8. Senest den 12. februar kan enhver, som tror sig uden føje at være udeladt, eller som mener, at en uberettiget er optaget, skriftlig fremsætte påstand om sin optagelse eller om en andens udslettelse, ledsaget af en kort angivelse af de grunde, hvorpå påstanden er bygget.

§ 9. De mod valglisterne således fremkomne anker påkendes af kommunalbestyrelsen i et møde, som afholdes senest den 26. februar. Til dette møde tilsiges med 3 søgnedages varsel såvel de, der har fremført anker, som de, mod hvem indsigelse er gjort; en genpart af den mod de sidstnævnte rettede skrivelse skal leveres samtidig med tilsigelsen. Efter de af parterne fremlagte dokumenter og de fremstillede vidners forklaringer afgøres de opståede spørgsmål, hvorom en kort kendelse tilføres kommunalbestyrelsens sædvanlige forhandlingsprotokol, og underretning tilstilles parterne. De derefter fornyede valglister underskrives af kommunalbestyrelsens formand. Viser det sig i løbet af det år, for hvilket valglisterne gælder, at en eller flere personer på grund af fejl ved listernes udarbejdelse ikke er optaget på

Lovforslaget.

sædvanlige åbningstid hver hverdag med undtagelse af lørdag i tiden fra den 15. til den 21. oktober. Fremlæggelsens tid og sted skal bekendtgøres med 1 uges varsel i de stedlige dagblade eller lokalaviser.“

6. I § 8 ændres „den 12. februar“ til: „den 23. oktober“.

7. I § 9, 1. pkt., ændres „26. februar“ til: „29. oktober“.

8. § 9, 5. og 6. pkt., affattes således:

„Viser det sig i løbet af det år, for hvilket valglisterne gælder, at en eller flere personer på grund af fejl ved listernes udarbejdelse, ikke er optaget på disse, kan kommunalbestyrelsens formand foranledige sådanne fejl berigtiget. Kommunalbestyrelsens formand kan endvidere på valglisten optage personer, der efter valglestens udarbejdelse har erhvervet dansk indfødsret, eller hvis umyndiggørelse er ophævet efter dette tidspunkt, såfremt de opfylder de øvrige valgretsbestemmelser.“

Gældende lov.

disse, kan kommunalbestyrelsen i et møde, der skal afholdes senest tre dage før afstemningsdagen, foranledige sådanne fejl berigtiget. I dette møde kan endvidere personer, der efter valglisternes udarbejdelse har erhvervet dansk indfødsret eller hvis umyndiggørelse er ophævet efter dette tidspunkt, optages på listerne, hvis de opfylder de øvrige valgrets betingelser. I årets løb kan i øvrigt — bortset fra ændringer i henhold til §§ 10, 10 a og 10 b — ingen forandring foretages uden ved dom i henhold til § 15.

§ 12. Formanden for valgstedets kommunalbestyrelse skal inden 3 søgnedage efter den 1. marts indberette til vedkommende amtmand, om han har modtaget samtlige genparter, og i modsat fald, hvilke der savnes.

§ 23. — — —

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at kommunen deles i forskellige områder til stemmesedlernes modtagelse og optælling. En sådan deling skal foretages efter kommunalbestyrelsens nærmere bestemmelse, når mindst 10 pct. af vælgerne fremsætter andragende derom. Andragendet skal være indgivet senest 1. oktober, for at delingen kan kræves iværksat med virkning fra den efterfølgende 1. marts.

Lov om kommunale valg, jfr. lovbekendtgørelse nr 000 af 1. december 1977.

§ 14. — — —

Andragender om deling skal være indgivet senest den 1. oktober forinden valgenes afholdelse, for at delingen kan kræves iværksat ved de førstkommende valg.

Lovforslaget.

9. I § 12, stk. 1, ændres „1. marts“ til: „1. november“.

10. I § 14 indsættes som 3. pkt.:

„Københavns magistrat udøver de beføjelser, der i henhold til § 9 er tillagt kommunalbestyrelsens formand i de øvrige kommuner.“

11. I § 28, stk. 2, 3. pkt., ændres „1. oktober“ til: „1. juni“ samt „1. marts“ til: „1. november“.

§ 2.

I lov om kommunale valg, jfr. lovbekendtgørelse nr. 000 af 1. december 1977, ændres i § 14, stk. 1, 3. pkt., „1. oktober“ til: „1. juni“.